

HADÜZENET

a rövidlátó, öncélú pazarlásnak és csóddal fenyegető semmittevésnek

Csaknem fél éve volt az önkormányzati választás, alighanem itt az ideje, hogy településünk nyilvánosságához forduljunk közös ügyeinkkel kapcsolatban.

Hogy miért ilyen formában? Hogy miért nem a címben is kikarikírozott helyi lapban jelent meg ez az írás? Nos, mert a Polgármester Úr testületi ülésen kérdésre válaszolva határozottan megtagadta, hogy az újságban egy képviselői vélemény megjelenhessen...

Természetesen az sem mellékes szempont, hogy ez így nem a falu költségén készült.

Az elmúlt fél év önkormányzati munkája korántsem volt felhőtlen, számos esetben alakult ki véleménykülönbség, éles vita.

A csúcspont azonban kétségtelenül a 2011 évi költségvetés tárgyalása volt.

Az iskola és óvoda költségvetésének elfogadását megelőzően ugyanis elkezdődött egy hazugságokon alapuló hangulatkeltés. A szülőket összecsiszították azzal, hogy néhány képviselő az iskola megszüntetését tervezi. Ez részünkről természetesen nem igaz, sőt egyenesen nevetséges. Nevetséges, de egyben sajnos nagyon szomorú is. Szomorú, hogy az emberek egy részét milyen könnyű néhány hazugsággal megtéveszteni és szomorú az is, hogy vannak olyanok, akik ki tudja milyen céloktól vezérelve ilyen eszközöket bevetve próbálják manipulálni községünk közvéleményét.

Úgy gondoltuk, hogy tovább már nem hagyjuk ezt szó nélkül!

Előljáróban némi áttekintés az önkormányzatunk helyzetéről, amely egyáltalán nem olyan rózsaszín, mint amiről a Polgármester Úr lapjában olvashatnak.

Napjainkban sokat lehet hallani arról, hogy gyökeresen átalakítják az önkormányzati rendszert – valószínűleg lenne is hova nyúlni – de jelenleg az önkormányzatnak még rengeteg feladata van: a helyi közigazgatás, szociális igazgatás, óvoda és alapfokú oktatás, egészségügy, valamint a klasszikus községüzemeltetési feladatok, a közvilágítás, temetők, közutak, járdák, árkok, zöldterületek gondozása, a helyi közművelődés és sport támogatása. (a felsorolás nem teljes körű) Ezek egy részére célzottan nyújt támogatást az állam, a többit nem címkézett, általános forrásokból (a településen lakók által befizetett SZJA egy része, működési alapszabvány), valamint „helyi” bevételekből (gépjárműadó és más helyi adók) kell megoldani.

Az önkormányzat akkor gazdálkodik jól, ha ezek a bevételek nemcsak hogy elégségesek a feladatok ellátására, hanem ha van egy olyan stabil bevételi többlet is, ami fedezetet nyújt a beruházásokra.

Szinte a csapból is az folyik, hogy az állam nem ad elég pénzt az önkormányzatoknak. Nos ha egy település vezetője ilyet mond vagy ír, akkor joggal merülhet fel a gyanú a szavahihetőségével kapcsolatban.

A források ugyanis elegendőek. Igen, jól olvasták, elegendőek, de persze csak akkor, ha a valós igényeknek megfelelő, hatékony intézményi struktúra látja el a fenti feladatokat.

Ez viszont a települések legtöbbszöréről, köztük sajnos a miénkről sem mondható el. Tavaly már csak 10 millió forintos hitel felvételével sikerült megvalósítani az Arany János utca felújítását, amelynek törlesztése és kamatai öt évig fogják terhelni az egyébként is működési hiányos Önkormányzatot.

Az elmúlt évek során rengeteg fejlesztés történt, létrehoztunk egy az első pillantásra csillogó-villogó, csodaszép Patyomkin falut. De a második, alaposabb pillantásra már látszik a díszletek mögött a szomorú valóság.

Az Önkormányzat ezen időszak alatt felélte a 2002-ben megörökölt több mint 70 milliós pénzügyi tartalékát, értékesített számos vagyontárgyat (pl: Petz féle ház, lipárti húsbolt, kábeltv). Ezzel teremtette meg a sikeres pályázatok önerejét, amelyekkel további csaknem 300 millió forint érkezett a településünkre. De ez vajon ez tényleg látszik? Tényleg értelmes dolgokra költötték ezt a hatalmas összeget?

Sajnos az erőltetett beruházások többsége sem járult hozzá a működési költségek csökkentéséhez, vagy a bevételek növeléséhez, ráadásul a közszolgáltatások, közösségi élet fejlesztéséhez is csak alig. Jórészt kihasználatlan, üresen kongó, csicsás, már-már Győzikét idéző stílusban berendezett épületmonstrumokat építettünk, felesleges presztízsbetűzéseket hajtottunk végre. (Ráadásul a fejlesztések körüli történések is megérnének egy külön misét).

Persze egy beruházás hasznossága, értelmessége mindig egyéni megítélés kérdése is, de az nehezen érthető, hogy községünk irányítóinak többsége miért nem látta, miért nem akarta látni azt, hogy a fennálló rendszer nem fenntartható. Sőt inkább mindent megtettek/megtesznek annak érdekében, hogy a problémát a szőnyeg alá söpörjék. Nyolc év alatt a szerkezetátalakítás kimerült abban, hogy az iskola és óvoda gazdálkodását papíron összevonták.

Hova is vezetett mindez?

Idén az Önkormányzat költségvetésében 13,9 millió forintos működési hiány szerepel.

(Ebből 11,4 millió hitel, 2,5 millió ingatlan értékesítés)

Miből is adódik a működési hiány?

Valószínűleg az önkormányzati feladatellátás teljes spektrumában lehetne javítani a gazdálkodás hatékonyságát, sőt szükségesnek is tartjuk a széles körű áttekintést, de a Tanakajddal közösen fenntartott két intézményünk ebből a szempontból tagadhatatlanul meghatározó jelentőségű.

Az iskola és óvoda kapacitása és alkalmazotti gárdája az elmúlt 15 év során gyakorlatilag változatlan maradt, vagy még inkább kis mértékben növekedett is. Ezzel szemben az óvodát és iskolát igénybe vevők száma folyamatosan csökken. Az iskola létszáma a legutóbbi statisztika alapján 155, az óvodáé 53 volt. Tizenöt éve ezek a számok 200 illetve 90 körül alakultak...

Az állami támogatás csak optimális gyermeklétszámot feltételezve, kb. 23-25 fős osztályok (25+ fős óvodai csoportok) esetében nyújthatna elfogadható fedezetet a működtetésre. Nekünk viszont van olyan osztályunk ahova 13, sőt olyan is, ahova csak 10 gyerek jár!

Ezért aztán az oktatásra adott állami forrásokon felül Szécsenynek 11-11 millió forinttal kell támogatni a két intézményt (és ehhez jön még a

kajdi rész is). Mindez úgy hogy az intézmények a jelenlegi működési keretekhez viszonyítva meglehetősen szerény kiadásokkal terveztek. Ebből azért lett „csak” 13,9 milliós működési hiány, mert az önkormányzat egyéb feladatainak legtöbbszörénél is lefaragások történtek. És akkor a bölcsődeépítéshez, vagy más beruházásokhoz szükséges források előteremtéséről még szó sincs. Polgármester Úr önkormányzati ülésen elhangzott véleménye szerint ez a helyzet nem ad okot az aggodalomra, semmilyen változtatásra nincs szükség...

Tényleg a végtelenségig képesek vagyunk finanszírozni a ránk eső hiányt és emellett normálisan ellátni egyéb feladatainkat? Aki ezt a tények ismeretében is fennen hangoztatja, az vajon valóban községünk javát tartja szem előtt?

Sokszor elhangzott már, hogy kevés a gyerek és hogy több kellene, de a sápiózáson túlmenően, épkezláb, valóban számottevő létszámnövekedést jelentő javaslat eddig még nem nagyon hangzott el.

Szombathely közelsége, a szülők városi munkahelye/sznobizmusa/egyéb szempontjai miatt az iskolás korú gyermekek egy részét valószínűleg mindenképpen elveszítjük, de a pontos okokat és körülményeket feltárni hivatott, Tóth Csaba képviselőtársunk által felvállalt vizsgálatot Polgármester Úr méltatlan eszközökkel megakadályozta. Részben ennek következményeként képviselőtársunk sajnos le is mondott a tisztségéről.

A demográfiai helyzet javulása 5-10 éven belül reálisan nem várható, a születési arány legjobb esetben is maximum szinten marad. Komoly betelepedési hullámra számítani – illetve ezt utcaanyitással, kedvezményes telekvásárlási lehetőséggel ösztönözni – anyagi források hiányában és a nagy kiköltözési roham lecsengése miatt szintén nem reális lehetőség.

Nem lehet, hogy inkább a kapacitásokat kellene a valós igényekhez igazítani? Hogy ez mit jelent? Azt hogy néhány képviselő iskolabezárást tervez? Épp ellenkezőleg! Néhányan ugyanis képesek voltunk szembenézni azzal, hogy a jelenlegi rendszer nem fenntartható és megpróbáltunk és próbálunk kiutat, optimális megoldási lehetőségeket keresni.

Mivel az intézmények dologi kiadásai már a működtetéshez szükséges minimumot is alig érik el, érezhető hiánycsökkentést valószínűleg csak szerkezeti átalakításokkal, az alkalmazotti létszám

csökkentésével lehet megvalósítani. Elbocsátások, jobb esetben nyugdíjazások nélkül sajnos nem megy, de néhány ember személyes érdekei talán nem fontosabbak, mint községünk egészségének java. A kérdés inkább az, hogy hogyan lehet ezt úgy megtenni, hogy a legkevesebb fájdalommal járjon és a szolgáltatások színvonala érdemben ne csökkenjen, bár talán némi javulás sem teljesen elképzelhetetlen.

Mivel polgármesterünk eddig csak a hangulatkeltésben jeleskedett és látványosan nem hajlandó semmilyen lépést tenni a nyilvánvaló és fenyegető problémák elhárítása érdekében, ezúton szeretnénk felkérni Önöket az együtt gondolkodásra! Kérjük, hogy akinek bármilyen előremutató, megoldást segítő elképzelése van, az bátran keressen meg minket, sőt talán a témáról egy valódi lakossági fórum sem ördögtől való ötlet.

Létfontosságúnak tartjuk, ugyanis hogy ne hazugságok és féligazságok röpködjenek, hanem hogy beszéljünk közös dolgainkról, hogy az elképzelések ütköztetése nyíltan, a közösség minél szélesebb körét bevonva történjen.

Vitaindítónak vázlatosan néhány megoldás irányába mutató lehetőség:

1. Tiszteletdíjas polgármester.

A főállású polgármester több mint 6,5 millió forintba kerül a falunak évente. Ilyen költségvetési helyzetben, jól menő vállalkozóként miért nem hajlandó valaki önmérsékletet gyakorolni? A tényyszerűség kedvéért az októberben megszavazott és általa is elfogadott tételes, számlákkal igazolandó költségelszámolást tavaly nem nyújtott be, viszont az idei évre vonatkozóan már nem ezt, hanem a fizetésén felüli 20%-os költségátalányt kérte. Ezen összeg erejéig ígéret hangzott el közcélú felajánlásokra. Bízunk benne, hogy legalább ez így is történik majd!

2. A kapacitások helyi szinten történő csökkentése

- iskolai, óvodai adminisztráció és technikai személyzet teljes összevonása a körjegyzőséggel
- konyha át/kiszervezése
- három óvodai csoport helyett kettő
- Az iskolában a felesleges(?) csoportbontások megszüntetése, az oktatási törvényben meghatározott minimálisan kötelező alkalmazotti létszámra beállítás
- az iskolai alsó tagozatán összevont osztályok

Ezek reális megtakarítási lehetőségekkel járnak, azonban van néhány olyan is köztük, amelyik visszalépést eredményezhet az ellátás színvonalában, ezért bevezetése csak végső esetben jöhet szóba.

3. Az iskola egyházi fenntartásba adása

Ez egy csapásra megoldaná az iskola finanszírozási problémáit, viszont egyrészt kétséges az egyház fogadókészsége, másrészt a szülők sem feltétlenül örülnének az egyházi fenntartónak. A dolgozók valószínűleg megőriznék a munkahelyüket, viszont elvesztenék a közalkalmazotti státuszt.

4 Óvoda összevonása (papíron) valamely környékbelivel (a tagintézményi támogatás 4+ millió Ft) Érthetetlen, hogy ez eddig miért nem történt meg, tényleg ennyire fontos nekünk a látszatönállóság?

5. Más települések gyermekeinek bevonása

De ez vajon sikerülhet-e szórólapos partizán gyermekrabló akciókkal? Sikerülhet-e úgy, ha nem ülünk le tárgyalni a környező települések vezetőivel? Ha nem ajánlunk számukra is reális, elfogadható nyereség/veszteség aránnyal járó kompromisszumot? Vajon játszhatunk-e arra, hogy a környéken valamelyik másik iskola fenntartói nálunk előbb dobják be a törölközőt és ez majd kihúzza minket a bajból? **Mikor már mindenki lépett a környéken valamilyen társulás irányába, csak éppen mi nem?**

Az együttműködés, a környező településekkel közös oktatási intézmény(ek) létrehozása lehet a túlélés igazi záloga. Azon kellene gondolkodnunk, hogy ez hogyan, milyen formában lenne a legjobb, hogyan tudnánk a megfelelő oktatási színvonal, korlátozott anyagi lehetőségek, helyben történő feladatellátás háromszögből a lehető legtöbbet kihozni.

A fenti öt pont előnyeinek és hátrányainak részletes felsorolása sajnos meghaladja ennek a felhívásnak a kereteit, de ezeknek az alapos vizsgálata, esetleg itt nem szereplő más megoldási lehetőségek keresése és közülük a legjobbak kiválasztása és megvalósítása kellene hogy legyen az elkövetkező időszak legfontosabb feladata.

A bölcsődéről, mint univerzális csodaszerről

A polgármesterünk és néhány képviselőtársunk által sulykolt gondolatmenet valahogy így épül fel: Aki ide jár bölcsődébe, az ide fog járni óvodába és ide fog járni iskolába is. Vagyis segítene a helyi gyermekek helyben tartásában, illetve más településekről a gyermekek idecsábításában, ezzel növelve a létszámot és segítve a finanszírozást.

Elsőre valóban tetszetős érvrendszer, csakhogy téves, mivel nem számol jónéhány dologgal:

- Eddig hány gyermeket is vesztek konkrétan az intézményeink egy helyi bölcsőde hiánya miatt?
- Az édesanyáknak van hova visszamenniük dolgozni?
- Valóban olyan jó az, ha a gyermek már másfél-két éves korában elszakad az édesanyjától?
- A bölcsőde nem kötelező feladat, az állam csak kb 60-65%-os arányban finanszírozza, gyermekenként úgy 300-400e Ft plusz forrást kellene előteremteni. Honnan, ha már most se jut mindenre?
- Az évi 12-15 gyermekszületésből mindenki be fogja íratni a gyermekét? Ha nem, márpedig ez valószínű, mivel az országos beíratási arány 12%-os, akkor hogyan töltünk fel egy 20 fős intézményt? Tényleg nem lesz gond, ha nem teljesítjük a pályázatban vállalt kötelezettségeinket?
- A beruházáshoz szükséges saját erőt honnan teremtjük elő? Mit adunk el? Vagy még egy kis hitel?
- Vajon a községünkből érdekelt kb. 5-8 család helyzetének javítására valóban ez a legjobb módszer? Ha már mindenképp lépni akarunk ez ügyben, akkor mi lenne pl. ha a bölcsőde fenntartására szánt (nem létező) saját pénzünk felét kiosztanánk nevelési támogatásként az otthon maradó anyáknak? Akár azzal a feltétellel, hogy amennyiben a gyermek nem ide jár majd, a támogatás visszafizetendő!
- Ha más településekről számítunk gyermekekre, akkor az ő szülei miért is választanák a vasszécsenyi intézményt, különös tekintettel a szombathelyi munkahelyek primátusára, és a környékbeli bölcsődeépítésekre?
- Jó-e nekünk, ha a környékről esetleg mégis ide hozzák a gyermekeket, ha minden környező önkormányzat úgy nyilatkozott, hogy elvi támogatást igen, de pénzügyit nem tud nyújtani?
- Az óvoda/iskola helyzetének javítása szempontjából van-e értelme ennek az egész ide vonzási mizériának, ha tudjuk, hogy egy bölcsődés az állami normatíván felül minimum 300-400e Ft-ba kerül, míg a jövőbeli óvodás/iskolásért maximum 300e Ft-ot kapunk?

Vagyis ha a 20 fős bölcsődével valami csoda folytán 4-5 év alatt sikerülne is 25 fővel növelni az iskola/óvoda létszámát, még mindig csak ugyanott vagyunk ahonnan indultunk, és büszkeségtől dagadó kebellet masírozhatunk tovább a pallón, ami a gazdasági csőd szakadéka fölé nyúlik.

Ezek után úgy gondolják, hogy az iskolai/óvodai létszámgondjainkra ez reális megoldás? Vagy hogy ha van is néhány fős igény az ellátásra, ahhoz egy 20 fős, vadonatúj bölcsődét kell építenünk?

Lehet Pató Pált játszani és azt mondani, hogy „**Ej, ráérünk arra még**”, hiszen úgymint nagy változások várhatóak, az állam átveheti az iskolákat, vagy finanszírozza a pedagógusok bérét (ez egyébként kevesebb támogatást jelentene, mint amit most kapunk!), DE ez legkorábban 2012 szeptemberétől történik. Arra számítva húzni az időt, hogy ránk szakad a nemzeti bank, vagy hogy nem nekünk kell meglépni a kellemetlen átalakításokat, duplán is bűn! Egyrészt konzervál egy rossz, nem hatékony rendszert, másrészt pedig a semmittevéssel töltött újabb másfél év totális csődbe viheti az önkormányzatot.

És ha ez megtörténik, mondhatjuk-e tiszta lelkiismerettel, hogy önhibánkon kívül történt?

Ha a vége az is lesz, hogy átveszi az oktatást az állam, nem lenne jobb, ha egy működőképes rendszert venne át, amelynek épp ezért jó esélye van a megmaradásra? Ha továbbra is ragaszkodunk a fenntarthatatlan szerkezethez, nem lehet, hogy pont ezzel írjuk alá az intézmény halálos ítéletét?

Végezetül még három kérdés:

- Vajon az előbbieken alapján meg akarjuk szüntetni a helyben történő alapfokú oktatást?
- Mennyi adósságot akarunk még az utódainkra terhelni? Mennyi el nem készült járdát, szétmálló utat, összedőlő ravatalozót, elmaradó közösségi rendezvényt ér még meg nekünk a begyepesedett intézményi struktúra fenntartása, néhány ember kényelmes állásának megőrzése és a polgármesteri kézi vezérlés?
- Vajon ki és miért kezdett el minden valós alapot nélkülözve iskola megszüntetési szándékról beszélni, szülőket hergelni, illetve kik is az iskola igazi ellenségei?

Megtisztelő reakcióikat és javaslataikat várva, üdvözlettel:

Kádár Zoltán és Kovács Szilveszter önkormányzati képviselők